

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 29 september 2019

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving waarin mens en natuur samen een plek vinden.

En is actief in de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenburgerbos (Rijswijk) en Ypenburg – Leidschenveen (Den Haag)

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Verklaring van de symbolen

*:een ledenbijeenkomst, niet-leden zijn van harte welkom om een keer deel te nemen aan een ledenactiviteit om die te ervaren!

Meld je aan via afdelingDelfland@knnv.nl. Als het * teken ontbreekt, is de bijeenkomst openbaar en is aanmelding vooraf niet nodig.

W: afdelingswinkel is aanwezig; door hier te kopen steun je onze afdeling

G: Voor de gezelligheid

L: Voor mensen die willen bijleren

E: Voor de experts

H: Handen uit de mouwen

Thema voor 2019: bescherm de natuur in je buurt

Mocht je een idee hebben om je de natuur in je eigen omgeving b.v. met je burens te beschermen neem contact op. B.v. een actie nestkast, een actie gooi het in de bak, stenen uit een tuin halen. Wij ondersteunen dit soort activiteiten graag.

[Klik hier](#)

Soort van de maand oktober: bollen.

Volgende week komt een toelichting

*E 30 september, 20:00 - 22:00 uur, studiegroep Mossen, Wezelstraat 38, Delft

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van mossen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname.

Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht via Aanmelden verplicht, 06 - 33 00 17 42 of afdelingDelfland@knnv.nl

1 oktober, 20:00 – uiterlijk 22:00 uur, Delftse raadscommissie over de scholenbouw

Markt 87 in Delft

Zie de agenda:

https://ris.delft.nl/internet/vergaderkalender-commissie-sociaal-domein-en-wonen_3826/agenda/overlegvergadering-commissie-sociaal-domein-en-wonen_16833

Kom je ook?

Je mag je ook aanmelden als inspreker, hierbij de link om je aan te melden voor het inspreken.

https://ris.delft.nl/internet/inspreken_261/

Zie ook onze website voor de nodige achtergronden.

<https://www.behoudhetpark.nl/>

en

<https://www.knnv.nl/afdeling-delfland/behoud-het-abtswoudsepark>

G 2 oktober, 10:00 - 11:30, Natuurcafé, natuurcentrum Melarium, Melariumpad 11, Delft. Het thema is paddenstoelen, dit is de start van een driedaagse cyclus, de volgende data zijn 9 oktober en 16 oktober. Op de eerste bijeenkomst wordt er een inleiding gegeven over bouw, functie en ecologie. In de volgende bijeenkomsten gaan we paddenstoelen op naam brengen. Kees Pinster van de KNNV afdeling Den Haag zal ons daarbij begeleiden.

Gezien de beperkte ruimte is opgeven verplicht via educatie@delfland.knnv.nl; informatie bij 06 – 33 00 1742. Er zijn geen kosten aan deze bijeenkomsten verbonden.

*E 3 oktober, 10.00 tot 12:00 uur, studiegroep Water, Melariumpad 11, Delft.

Het doel van een studiegroep is om met elkaar heel veel te leren van waterplanten en -water. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname.

Belangstellenden die kennis willen maken met de studiegroep worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht via

educatie@delfland.knnv.nl

G 5 oktober, 14:00 – 16:30 uur, Week van de Veldbiologie, excursie Muurplanten.

Verzamelen: Markt 87, 2611 GS Delft voor het stadhuis o.l.v. Cor Nonhof wordt er langs de grachten gewandeld en langs vele muren in de stegen van de binnenstad.

L 6 oktober, 12:30 – 16:00 uur, Week van de Veldbiologie, natuurcentrum Melarium, Melariumpad 11, Delft.

De landelijke KNNV organiseert de Week van de Veldbiologie, onze afdeling doet daar aan mee om aan de deelnemers de veelzijdigheid van de veldbiologie te laten ervaren.

Het is een dag met een afwisseling van presentaties en veldwerk, onderwerp: mossen, schelpen, bijen, waterleven, planten, natuur in de tuin, zoogdieren en natuurlijk het Melarium zelf, een centrum voor natuur, bijen en kunst, waar je rust en ruimte vindt.

De begeleiders zijn: Marian Barendtszen, Marijke Heijne, Kees van der Kraan en Geert van Poelgeest, Pieter Drenth, Frank Herfs, Marijke en Paul Heijne.

Zie: <https://www.knnv.nl/afdeling-delfland/melarium-centrum-voor-natuur-bijen...>

Routebeschrijving: Ga naar de Thijsseweg 11, Delft en daar zie je aan het eind het Melariumpad, loop of fiets het pad af en na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Inlichten 06 – 33 00 1742

Er zijn geen kosten verbonden aan deze dag. Opgeven is niet nodig.

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

De KNNV afdeling Delfland beheert het natuurcentrum Het Melarium

Het Melarium, centrum van natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers de KNNV (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium. Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, afdelingdelfland@knnv.nl.

Tuintips

https://youtu.be/FvTnSvig_hM

Dit is een bijzondere uitzending waarin wordt uitgelegd waarom tuinieren zo gezond is. Een aanrader!

Sterrenhemel

- 30/09, in de loop van de avond, rond 21:30 uur, staat Saturnus aan de zuidzuidwestelijke horizon, in het sterrenbeeld Boogschutter. Jupiter gaat al bijna onder in het zuidwesten.
- 01/10, Samenstand maan en Jupiter, de dichtste nadering gebeurt om 23:35, onder de horizon voor een waarnemer in de Lage Landen. De samenstand maan met Jupiter is te zien rond 21 uur. Het tweetal staat dan boven de zuidwestelijke horizon
- 02/10, tijdens de avondschemering rond 20.15 uur, staat de maansikkel laag aan de zuidelijke hemel. Op grote afstand links van de maan is de reuzenplaneet Jupiter zichtbaar.
- 03/10, is er een fraaie samenstand van de maan en de planeet Jupiter, links van de maan. Bekijk het tweetal rond 20.30 uur, als de schemering ten einde loopt, laag boven de zuidwestelijke horizon.
- 04/10, de maan staat vanavond ongeveer halverwege de planeten Jupiter(rechts) en Saturnus(links). Kijk rond 20.30 aan de zuidzuidwestelijke hemel.
- 05/10, Eerste Kwartier (18.47 uur). 's Avonds zie je een prachtige samenstand van de half verlichte maan en de reuzenplaneet Saturnus, op kleine afstand linksboven de maan. Bekijk het tweetal rond 21.00 uur, in het zuidzuidwesten.
- 06/10, zeer wijde samenstand van de maan en de planeet Saturnus, op grote afstand rechts van de maan. Rond 21.00 uur staan de twee hemellichamen in het zuidzuidwesten.

KNNV-afdelingswinkel, bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via afdelingDelfland@knnv.nl

Auteur Katie Elzer-Peters

€ 21,95

Koken en tuinieren zonder afval en voedselverspilling: hoe werkt het? Gooi worteltopjes, bietenrestjes, korianderstengels en sla niet langer weg. In dit boek vind je alles wat je nodig hebt om restjes groenten en fruit (o.a. wortels, stengels, knollen, zaden) uit je eigen keuken weer op te kweken in aarde of water.

TERUGBLIK

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.knnvdelfland.waarneming.nl

Als je geen account hebt mag je het melden via knnvdelft en zaterdag. Zet je naam in de toelichting.

19/09, **stadsreus** op klimop, Den Hoorn, Willemein Poot.

22/09, **aardbei**, tuin Willemein Poot.

22/09, **bloemhoofdjesbodem paardenbloem**, Den Hoon, Willemein Poot.

22/09, **kraamwebspin**, Den Hoorn, Willemein Poot.

25/09, **atalanta rups** op **walnoot**, Willemein Poot.

27/09, **kruisspin**, Piet Heinstraat Delft, Raymond van der Ham.

18/09, Delftse Post, Behoud Abtswoudse park, Fietstocht boomgaarden en Slapeloze nachten Delfgauw.

23/09, Algemeen Dagblad en Delft op zondag, Fietsten langs boomgaarden Paddenstoelen onder de loep.

25/09, Algemeen Dagblad en Delftse Post,
Paddenstoelen en Week van de Veldbiologie.

*E 23 september, 19:30 - 21:30 uur, studiegroep Zoogdieren, Melariumpad 11, Delft.

We hebben ons verdiept in de kiezen van de aardmuis, rosse woelmuis en veldmuis. Kees van der Kraan was er om ze te tekenen.

*E 24 september, 19:00 – 20:30 uur, studiegroep Vissen,

We hebben als laatste avond voor het eerst aan zaklamp vissen gedaan in de grachten van Delft. Met een groep 6 personen en onder deskundige begeleiding van Fabian Smith van RAVON hebben we m.b.v. sterke zaklampen de grachten bemonsterd van Delft. Dit laatste was sterk afhankelijk van de helderheid van het water en de afwezigheid van eendenkroos. Vooral aan de Verwersdijk hadden we succes. Uiteindelijk hebben we 5 soorten gevonden; brasem, zeelt, baars, ruisvoorn en rietvoorn. Vaak grote exemplaren. Ook heel veel Amerikaanse rivierkreeften de in de avond op jacht gaan. We hadden gehoopt op de rivierdonderpad, maar die hebben we niet gevonden.

Wat we ook vonden was enorm veel rotzooi in de grachten, fietsen-bierflessen-bierblikjes-kratten. Deze zakken langzaam in de modderige bodem weg en worden bedekt met waterplanten.

Iedereen vond het een zeer geslaagde avond die voor herhaling vatbaar is en mogelijk ook op andere tijdstippen van het jaar kan plaats vinden.

G 28 september, 14:00 – circa 16:00 uur, fietsexcursie Boomgaarden in Delft

12 deelnemers lieten zich niet door de regen die 's morgen viel weerhouden om te komen. Zij hebben gelijk gekregen, we hebben geen druppel regen gekregen. De tocht hebben de volgende boomgaarden bekeken, 2 aan de Rotterdamseweg, op het World Art Centrum, boomgaard Ackerdijk, Groeneweg en Veelust langs Abtswoude. Al deze boomgaarden zijn of van de gemeente, provincie of Staatsbosbeheer. Op Veelust zag een deelnemer dat de nestkast bebroed was geweest, bij navraag is dat een kauw geweest.

Kauw, Peter van den Akker

De deelnemers te Veelust, Kees van der Kraan

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

KNNV Nieuws wordt gemaakt door de volgende personen

Kees van der Kraan, verwerken van inzendingen

Marian Barendtszen, Caroline Elfferich e.a., de juiste benaming van soorten

Anna Kreffer, Soort van de maand

Jeanette van Zeijl, Tuintips

Huub van 't Hart, secretaris Natuurbescherming

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

Het redactieadres is afdelingDelfland@knnv.nl zie ook briefhoofd.

TIPS

[waterbeheer 2.0](#)

[groene bushokjes](#)

[engeltalig symposium duurzaamheid](#)

[Greta Thunberg](#)

Haal de natuur in huis
met een natuurrijke tuin.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen
en te beschermen. De KNNV maakt je wegwijz in de natuur.

www.knnv.nl/afdelingDelfland

Natuurlijk Delfland is een
actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak
met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je
deze nieuwsbrief deelt met
vrienden en bekenden die
geïnteresseerd zijn in
thema's als natuurstudie,
natuureducatie en
natuurbescherming in
Delfland.